

Latweefchu Awises.

Nr. 25.

Zettortdeenâ 23. Zuhni.

1860.

Awifchu - finnas.

Pechterburga. Muhsu augsta Kunga un Keisera brahla, Veelwirsta Konstantina Nikolajewitscha, augstai laulatai draudsenei Veelwirstenei Aleksandrai Josefownai peedsimmis 1mâZuhnija deenâ dehls, kas to wahedu Dimitrij Konstantinowitsch dabbujis.

Saudsemytne (Gulantë), 17tâ Zuhni. Leelais luggis Greet Isterns (Great Eastern) nobrauzis us Ameriku, un buhshoht 10 lihds 16 deenas tur. Effoht 32 wihrischki un 2 feewischki lihds braukufchi.

Italia. Italias walsts - beedriba falassa preeksch Garibalda naudu, saldatus un erohtichus; schai beedribai lihds 300 paliga - beedribu. Wlorenzes pilfats ween nesenn schinkojis 1 tuhst. 428 plintes. Par nelaimi effoht diwi Neapeles luggi fanehmufchi zeeti 400 saldatus, kas no labba prah-ta gahjuschi Garibaldim paligâ, atnehmufchi teem 2 tuhst. plintes, un paschus noweddufchi us Neapeli zeetumâ. Garibaldim effoht taggad pawissam 40 tuhst. saldati. — No Palermas raksta, ka ta bombardeerschana effoht breefmiga bijuse. Wilfata dakka, kas 3 tuhst. pehdas garra un 300 pehdas platta, gull druppâs. Daschâ ehkâ fadeg-gufe wissa pamilija. Zittâs pilfata dakkas klosteri, basnizas un ehkas zaur bombahm fadraggatas. Pameeru us kahdu laiku notaisjuschi, un wissi zerre, ka Giropas waldineeki tai affins - isleeschana galu darrihs. Garibaldi israhdijees kara un (taggad) pameera laikâ sohti labfirdigs un kâ ihstis kara-wihrs. Gandrihs wissi Neapeles Behnina saldati effoht isgahjuschi no Sizilias fallas.

Wriedekë (Gistreikeru Schlesijâ) nopirke kahds wihrs no ohtra masu semmes gabbalu par 400 gul-scheem. Pirzejs ismaksaja naudu, pirms kuntrakte

bij norakstita un no teefas apstiprinata. Pahrdewejs dewe fawâs mahjâs magariutschas, un kad jaw labbi bij dsehruschki, tad tas eedohmajahs wehl punschus taisht; pirzejs ar to bij meerâ un aisgahje ar pahrdeweju sawu feewu arri us punscheem luhgt. Pa tam starpam atradde pahrdeweja 6 gaddus wezs dehls papihra naudu, ko tehws bij par semmes gab-balu dabbujis un us galda atstahjis, apflattija to un fadedsnaja tad weenu naudas papihru pehz ohtra pee swezzes. Kad tehws bij pahrmahjis, tas eefahle sawu naudu mehleht un prassija sehnu, woi tas ne sinnoht kur ta paliklufe. Muska behrns preezadamees isteize, ka effoht weenu papihru pehz ohtra pee swezzes ar smukku gaischu leefnu fadedsnajas. Sebihjees un no dufmahm aisgrahbts tehws kehre sehnu ais kahjahm, fitte sehna galwu pee grihdas un tad nosweede nosistu behrnu semmë. Red-sedams behrna satreektu galwu un nelaimi ko fataifijis, tehws kâ ohrsprahâ buhdams usskreen us behnina un — pakarrahs! Pa tam starpam pahrmah-kufe feewa reds kas istabâ notizzis, eet ar weh-lukturi wihru mehleht un atrohn to pakahrtn. Win-nas faulschana pehz paliga bij welta, kapehz ta nosweede wehjlukturi, gribbedama sawu wihru glahbt; bet swezze azzumirkli aisdedsnaja falmus, kas us behnina bij usbahsti; ir feewas drehbes aisdeggahs, un ne zil ilgi pehz tam gulleja mahte, tehws un behrns fadeggufchi starp kuhpedamahm druppahm. No scha behdiga notikkuma mihtais lassitajs warri mahzitees: 1) Pee laut kahdas andeles jeb pirkshanas ne buhs papreeksch ismaksahst, kamehr kuntrakte jeb kwitanze naw flaidri norakstita un (kuntrakte) no teefas apstiprinata; jaw daschs zaur sawu leht-tizzibu irr dabbujis ohtru reisi maksahst; 2) kâ brand-wihna augli zits nefas, kâ til ween pohstis, nelaimë un grehki irr; 3) behrnus ne buhs weenus atstahst;

kas no tam zekahs kad behni weeni paschi bes us-rauga, warri flaidri redseht no scha notiffkuma.

—ld.

Unguru Awises raksta, ka Berdorkas zeema, Unguru semmē, scho pehdigo 25 gaddu starpā neweens zilweks sagfchanas jeb kaufchanahs labbad ne effoht bijis strahpejams jeb zeetumā leekams. Scha zeema laudis wifswairaf ar augtu-kohku kohpchanu farwu maifi pelnoht. Bwanu nammi effoht dahrsu widdū, bes schohgu. Prassiju pagasta wezjakajam, zil ilgi tē neweens ne effoht bijis sagfchanas jeb kaufchanahs labbad strahpejams; bet — ne prassifschu wairs ohtru reisi.

Belgias semme us to gabbalu tilpat leela kāmuhfu Kursemme. Bet tur effoht kahdas 1600 werstes dselles-zella. Dampmaschinu tur effoht kahdi 4000; un wiffahm schihm maschinehm kohpā effoht kahdu 127 tuhft. sirgu spehks, prohti 127 tuhft. sirgu wajadsetu, kad gribbetu to kustinah, ko schih 4000 maschines kustina. Sirgus us tahdu wihst gan peetaupa; feena un ausu mas wajaga. Turprettim atkal ta ugguns, ar ko scho maschinu katlus silba, prassa brihnischligi daudf semmes-ohgku un zittu dedsinajamu leetu.

—e.

Wilsenu kohki.

Ratweeschu Awises jums jaw weenu reisi stahstija par teem wilsenu kohkeem, kas Amerikas semmes daklā, Kaliwornijas rohbeschās rohnahs. Schē wehl plafchakas stannas par scheem pascheem kohkeem jums gribbam farakstih, ko kahds Wahzeets ar wahrdu Melhausen mums laidis, kas schahs leelas preedes ar sawahm paschahm azzim redsejis. Zilweki gan leelus basnizas tohrnus zehluschi, un daudf leelas ehkas, bet weens weenigs tohrnis un weena weeniga ehka irr augstaki pehz mehra ne kā schahs preedes, prohti Behtera basnizas tohrnis Rohmā, kam ar wiffu kustu 503 pehdas, un Egipteru Kehniu leelaka piramide, kurrāi 463 pehdas. Ribgas Behtera basnizas tohrnis 6 affes semmats ne kā schi piramide.

Trihsdesmit juhdes us seemela puffi, no Sonoras pilsehtas, Kallaweras aprinki, irr leela Stanislas uppe. Par scho uppi us augschu kahpyoht, un masakai uppei fahnis eijoht, Melhausens dsiklōs kalnōs atradde eeleiju 1500 pehdu augstaku ne kā juhru. Scho eeleiju nosauz par wilsenu kohku eeleiju. Tee kohki paschi iszekahs no semmakeem kohkeem kā augsti basnizas tohrni. To wifselelako kohku irr 90 un tam teewakam no scheem 7½ affis pee saknes apmehra. Brihnums stattoht, zil taihni schahs preedes auguschas un pirmus sarus 303 affis no semmes islaiduschas. No pirmem sarreem lihds paschas wirsunes wehl 42 affis, tā kā wifsam kohkam augstums isnes 75 affis. Wirsunes gandrihs wiffahm schahm preedehm woi no aukahm woi no sneega nolauktas. Zilweki tahdam kohkam til ko pee saknes warr peekluht, un kā daschahrt arri Latweeschu tahdam wezzam kohkam flaudigi, tā arri tas tur redsams. Tee mums ehwergeligi sehni wiffadi tahdus kohkus pohsta woi ar ugguni woi ar zirwi strahdadami. Tā tas arri tur redsams. Indijeri daudseem ugguni peelikkuschu un zitti no pirzeem pirkti, kas stattischanas pehz schohs kohkus fewim mantojuschi. Weens tahds pirzejs tahdam kohkam 8½ pehdu no semmes misu nomisofis. Scho misu, kas warren beesā, wiasch atkal tā falizzis, kā pee kohka bijuse un pa wiffu pasauli weidams par naudū rahda, lai taudis, kas paschi tur ne warr noet, ar sawahm azzim reds, zil leels tahds kohks pee sawahm kahjahm irr bijis. Pehz tam eelsch ta nomisota kohka treppes eezirtuschu. Pa schahm treppem warr uskahpt kahdas 6 affis us augschu. Tas gruntineeks, kam tee kohki peeder, katreu kohku ar sawadu wahrdu nosauz. Weens irr tas resnais kohks, kam 96 pehdas apmehra, woi 31 pehdas zaurmehra pee saknes, un 50 affis garrumā; scho zehrtoht 5 wihri strahdaja pilnu mehnesi, un ne buhtu weikuschi, ja ne ar leelu swarpstu zaurumu pee zauruma buhtu urbuschi un tad ar zirweem darbojuschees. Zelms pehz tam lihdsinahts schodeen wehl redsams til plats kā 16 pahri dantschōs greesdamees weegli tam wirsū warr grohstites. Schim kohkam tohs rinkischus, ko tas

fatrà gaddà peemettis, warr flaitiht un no teem rinkischeem aprehknaht, ka tam ja mas, 3000 gaddi. Zittam kohlam pee faknes leels dohbums; pascham kohlam 80 pehd. apmehrà, 300 pehd. augstumà. Zittà weetà trihs kohli stahw, weens pee ohtra, tà kà trihs mahfas no weenas faknes augfchas. Tam widdus kohlam sarri fahlahs 33 affis no semmes, zaurmehrè wisseem gandrihs weenads 15 affis un 2 pehdas. Tahlak eijohht, reds weenà weetà 26 kohfus, ko nosauz par wezzaki un winnu behrni. Tehws jau preefsch dauds gaddem gahsees, un krihtohht us zittu kohlu 50 affis no kahjahm noluhsis; luhsuma weetà winnam wehl 6 lihds 7 aff. zaurmehrà un wissam kohlam 75 affis garrumà. Pee kahjas 710 pehdas jeb 18 affis un 2 pehdas zaurmehrà. Mahtei 91 pehdu aprinki un 327 pehdas augstumà. Wehl tur redsams pee semmes leels kohfs, kas noluhsis 75 pehdas no faknes weetas; scho nosauz par sirgu stalli tapehz ka winsch zaurè, un jahtheeks sirgà fehdedams, bes kahdas kawefchanas no weena galla lihds ohtra warr isjahht zauri. Wehl weenam kohlam til leela dohbe pee faknes, ka 25 zilweki weegli warr ee-eet. Durwis 10 pehdas augstas un 2½ pehdas plattas un warrbuht pasaulè dauds mahjinas, kam til leela ruhme newa, nekà schai kohla dohbumà. — Zil leeli irr tawi darbi, ak Kungs! Tu effi tohs wiffus ar gudribu darrijis, ta semme irr pilna no tawa padohma, to manna dwehsele gan labbi atfihst.

S—e.

Dahrsneeks.

Kahds dahrsneeks stahdija pee dahria muhra kohlu no itt labbas sortes. Kad kohzinsch leelaks palikke, dsinne tas stipras atwaffes; bet dahrsneeks tahs fatrà pawassarà un wassarà nogreese, jo tas fazzija, tee effohht nederrigi sarri, kas pascham kohlam til flahdi darroht. Behrni par to brihnijahs un ne warreja saprast, kapehz tehws tà darroht; bet pehz kahdeem gaddeem, kad kohzinsch faldus augtus nesse un behrni tohs paschus baudija,

tad winni gan sapratte, kapehz tehws tohs leelus farrus nogreesis.

Tas kohzinsch irr behrnè; tas dahrsneeks irr tehws un ffohlmeisters. Behrnam no Deewa labbas dahwanas irr dohtas; bet winnas drihs kawnas paleek un famaita wiffu labbu pee meefas un dwehseles; tadeht tehwan un ffohlmeisteram peenahlahs behrnu arween pamahziht un pahrmahziht; jo til tad isaug mihtsch jauneklis, derrigs wihrè, jeb labba meita, kad arweenu wezzaki un ffohlmeisteri tahs wainas un tohs netiffumus, kas behrneem irr, isdelde.

R. U.

Diogenes muzzà.

Greekeru semmè wezzòs laikòs bij fohti mahzihts un gudrs wihrè, wahrda Diogenes. Winnam bij dauds sawadi eeraddumi. Diogenes mehdsle fazzihht: „Ka tillai tas zilweks effohht ihsti laimigs, kam ne zil ne waijaga.“ Tapehz arr winsch ne dsihwoja kahdà nammà jeb buhdà, bet leelà muzzà, un smehle uhdeni preefsch dserschanas ar plikku rohlu bes traufa no uppes jeb awota. Kehninsch Aleksanders tas Leelais, kas jaw dauds no scha wihra bij dsirdejis, gribbeja winnu redseht. Kad Kehninsch tuwojahs, Diogenes patlabban gulleja sawà muzzà un fildijahs faulè. Kehninsch dohmaja: „Winsch tal uszelsees un nahks man prettim.“ Bet Diogenes palikke gulloht. Kad Kehninsch winnu kahdu brihdi bij apluhkjois, tad tas fazzija: „Diogenes, es redsu tew flikka dsihwe. Tu sew warri weenu schehlastibu no mannis isluhgtees.“ „Man nekas naw waijadfigs!“ atbildeja Diogenes. „Bet ja tu gribbi mannim leelu patifschanu darriht Aleksander, tad effi til labs un eij druzin pee mallas, ka faule manni labbaki warr fildiht.“ Nu sapratte Kehninsch, ka tas kahdu wihru bij atraddis, kas ar masumu meerà irr.

Brihnodamees winsch isfauze: „Kad es ne buhtu Aleksanders, tad es wehletohs buht Diogenes!“

S.....i.

Stahstini.

Ne fenn stahstija kahds gudrineeks brihnuma leetas par teem skunstigeem fuhdeem, kurreus taggad taisoht; jo tahdu skunstigu fuhdoschanas pulweri, — kas tilpat labs ka tee islaweti putnu fuhdi, kurreus no fweeschahm semmehm pee mums atwedd. — buhschoht ar laiku til spehzigu fataisicht, ka to waijadsibu preeksch wissa lauka fuhdoschanas warreschoht westes kabbata cebahst. „Ka tad,“ eefauzahs zits gudrineeks, „un nahfoscha wassara ohtra westes kabbata atkal wissu plahweenu!“

—Id.

Kahds darba wihrs uslikke sawam lunga sirgam atschagarni fedlus un peesprahdseja tohs. Zits wihrs, kas gudrats bij, to redsedams gribbeja darba wihru pamahzigt, fazzidams: „Zihers, tu sirgu atschagarni effi apsedlojis.“ Darba wihrs atbildseja: „Mulki! woi tu tad sinni, us kurreu pussi lungs gribb jaht?“

—Id.

„Zr leela mutte daschureij geld. Trihne: „Kaalabbad tu Ilsei leelaku pehperkohka gabbalu demine ka man?“ Zurka: „Damdeht, mihka Trihniht, ka wiannai leelaku mutte ka tew.“ Trihne: „Atta! nu es gan faprohthu.“

E. F. S.

Derrigi padohmi.

Preeksch kam linnu-spalki derrigi. Kahds dahrsneeks isprohwejis, ka linnu-spalki derrigi, kad tohs ap jaun-stahditu dahrsa-kohku faknehm apleef. Spalki palihsoht kohkeem pee augfchanas, noslahpejoht sahli, kas ap faknehm apauguse, un ustur-

roht semmi arweenu irdenu. Ar ap wezzeem flimmeem kohkeem geldoht spaklus likt.

I.....i.

Zahrpus warr no kahpostu galwinahm isnihzinaht, kad, til lihds tee us kahpostu lap-pahm saht mestees, tuhliu labbu pulku no teem fallassa un uhdeni katla sawahra. Kad nu schi zahrpu fulla atdisfusse, tad waijaga ar to kahpostu lappas apslazigt, — sinnamas, ne tiklai weenreis, bet wissmasal kahdas pahri reises pa neddeku.

L—p—g.

Bischu-strohpus warr no skudrahm isfargahht, kad pahri kohlus wissaplahrt strohpan semmi nokaisa ar pelneem, jeb kwehpeem, — jeb arri no appakchas wissaplahrt kahdu pehdu augstumä nofseen ar aitas willu. Bet wisslabbaki bischu-strohpus no skudrahm warr isfargahht, kad tohs ar wezzu tihkla gabbalu notiuu, jo skudrahm irr siwju smakka lohti reebiga. Ja tihkla naw, tad preeksch tam arri warr bruhkeht kahdu wezzu drehbi, kas tahda uhdeni, kurrä siwis masgatas, irr famehrzeta un pehz tam siwju swihnäs sawahrtita. Schis padohms arri irr derrigs pee auglu-kohku isfargaschanas no skudrahm.

L—p—g.

Sluddinaschana.

Kuldigas kaupmannis Herzs Fabians Danzigers usajina wissus — kam wianna naudas-zeddeles (sichmes) irr, kurras tas pehrngadd siblas-naudas truhfuma labbad isdemis — peeminnetas zeddeles triju neddeku star-pä prett nandu eemaimiht, jo wehlat tahs zeddeles ne hubs wairs geldigas un ne taps naudas weeta nemtas. Kuldigä, 11tä Zuhni 1860. 3

H. F. Danzigers.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmassas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaeje, Genfor. Jelgawä, tai 21. Zuhni 1860.

No. 104.

Zaunas sinnaſ.

Veel-Gfere. Lai 28tā Septembei nomirre Rengu un Waddlafkes 86 gaddus wejs mahzitajs, Kriſch jahnis Roſenbergerſ, kaſ 57 gaddi pee ſchiſ masas draudſites tam Rungam kaſpojis. Lai ſwehti duſs.

Gramſdes draudſe, Kalletu leelā pagafā, kur 100 mahjas, nomirre tai 20tā Oktobei Kalletu pagafā wezzafajs un rentineekſ Mikkelis Greetenſ tai wezzumā no 59 gaddeem. Deews nelaiſim bija gaiſchu prahtu, gudru galwu un Deewa-bihjigu dwehfeli dewis, ka wiſch 24 gaddus zauri teefneſcha aminatu ar ſamannibu gohdam apkoſpis. Teefneſcha ammats irr gruhts ammats; bet wiſch zil wiſnam eefpehſchanas bija, puhlejajs to ſaweem braheem par labbu walddiht, ſinnadams, ka arri no ta, kam ſcheit daudſ uſtizzehts, daudſ tays praſſihts wiſnā leelā teefas deenā. Melaiſis neween deewabihjigu prahtu zaur to rahdija, ka wiſch allasch Deewa nammā gabje, bet arri zaur to, ka tam bij ſlahpes pehz gudribas un ſinnaschanas; jo neweena Latweeſchu grahmata ne bija drikketa, ko wiſch ne nepirkahs un zauri ne iſlaſſija, un to, ko laſſijis, arri ſinnaja wehl oſtram pateikt un daſchu labbu mahzibu, ko tur atraddis, ir zittam doht. Arridsan par ſawu behruu labbu iſſklohaſchanu taſ miſligi un ruhpiigi gahdaja; un wehl taggad weens dehlſ Leepajas kreizſkohlā mahzajs, un labbu, miſtu tehmu apraud. Lai 26tā Oktobei to uſ Kalletu jaukeem kappeem, preedenā, paſchā zekka mallā, kur ikneddelas, ja ne wairak taſ weeneiſ dſihws buhdams gaxram gabje uſ muſchu teefas deenā, tikke glabbahſ. Kappa wahrte nu ir preeſch wiſna atwehrohs, kays to uſnehme, un jaukaiſ pulkſtenſ ir par wiſna piſchſktem ſaldu meeru ſwannija. Gramſdes zeenigs mahzitajs pee

kappa mallas teize patihkamu ſpreddiki un eefwehtija wiſna piſchſtus uſ preezigu augſcham-zelſchanu wiſnā leelā deenā. Lai weegla wiſnam ta ſmilſſchu ſlohga un preeziga ta ſatihſchanahs ar ſaweem pagafā taudim preeſch Deewa foſhda krehſla tai jaukā debbeſe pilfatā.
G. F. S.

Par Luttern draudſes Ewangeliuma tizzibu.

(Statteſ Nr. 24.)

Muſhu tizzibas tehws Mahrteſch Lutternſ fakka tā; „Lahda tizziba, kaſ uſ Deewu pehz wiſna wahrdeem atmettahs dſihwojoht un mirſtoht, kahda ween padarra kriſtigu zilweku.“ Jo, „ta tizziba, ja tai darbi newaid, patte pee ſewis irr nomirruſſ. Jehk. 2, 17—26.“ Tā mahza mums ſw. Apuſtuls Jehkabi. Tapehz ja gribbi tizzeht, tad to buhs ar darbeem parahdih. „Jo kaſ zittadi mahza un dſihwo, nekā Deewa wahrdi mahza, taſ ne ſwehti muſhu ſtarpā to Deewa wahrdu; par to paſargi muhs, miſkaiſ debbeſu tehws! „Tā mehſ mahzameeſ pirmā luhgſchanā.

Bet lai neweens mums wiltigi ne pahremett, kā mehſ kahdu jaunu iſteikſchanas wahrdu effam iſdohmajufchi, tad par wiſſu ſcho leetu irr baſnizas-tehmu leezibas. Jo augſti mahzihts wihtſ, Auguſtiſ, daudſ grahmataſ to ſchehlaſtibu un taiſnibu, kaſ zaur tizzibu nahk, prett teem aiſſtahw, kaſ muſhu darbu nopelnijumu teiz. Tāpat Ambroſiuſ mahza tai grahmata: „Par paganu kauſchu aizi-naſchanu“ fakka tā: „Ta atpirkſchana zaur Kriſtus aſſinim tiktu niſzinata, un Deewa apſchehloſchana ne geldetu wairak par zilweku darbeem, ja mehſ to taiſnoſchanu, kaſ mums no ſchehlaſtibas teek dohta, zaur kahdu nopelnifchanu dabbutu, tā ka wiſna ne buhtu deweja dahwana, bet ſtrahd-

neeka alga!" Un Bahwils mahza (Neem gr. 5, 1): "Tad nu mums no tahs tizzibas taisnoteem meers irr pee Deewa." Pee wiffas schahs mahzibas isbeedetas dwehseles zihnischana jeb mohku buhschana jaleef labbi wehrä, jo to isprast ne warr, ja tahdu zihnischanu ne pasihst. Tapehz arr Kristus irr sazjijis: "Bes manni juhs neneeka ne spehjeet darriht." Jaha. Ew. 15, 5. Un: "Ja kas grehlotu, tad mums irr weens aisebildinatais pee Tehwa, Jesus Kristus tas taisnais." Sinnams, kas zaur Kristu Deewu par Tehwu warr faukt, tas Deewu ihsteni gan pasihst, tas sinn, ka Deews par winnu gabda, tas winnu peesauz. Jo welli un besdeewigi zilweki scho leetu, prohti grehku peedohschanu, ne warr tizzeht. Tapehz wiini Deewu ka kahdu eenaidneeku eenihst, winnu ne peesauz un nefo labba no winna ne gaida. Wiini arri ne tizz, ka Kristus pasaules gallä parahdisees us teesu, un wiffus mironus usmohdinahs; ka winsch deewabihjigeem un isredseteem muhschigu dshwibu un nebeidsamus preekus dohs, bet besdeewigus zilwekus un wellus pasuddinahs, lai wiini teek mohziti tai fauki, kas ar ugguni un sefru degg; ta irr ta ohtra nahwe. Jaha. parahd. gr. 21, 8.

—b—g.

• Sinna par jaunu grammatu.

Rihgä 1860 pee Millera druffakhts un dabbugams; Rihgä pee Plates, Zehsis pee Brischa, Walmarä pee Treu, Jelgawä Latw. Awischu nammä. 152 lappas maksä 30 Kap. f.

IV. Balzers un Sprizzis

jeb

Wahzsemmes zeema notikkumi 1639tä gaddä. Latw. wallodä pahrzelts no Ludwig Heerwagen, Gaujenes draudses mahzitaja.

Teizam s. fimuls stahstis, kas rahda, kahdu breefmigu pohstu redsejuschi Wahzsemme 30 gaddu karrä, (1618—1648), tanni laika, fur karee-pulki par dauds besdeewigi bij palikkuschu. Stahsta; no Berlines zeema, Meklenburgas semme, Sprizzis Rihners, besgohdigs puisis, aiseghjis Keisera

deenestä un tur palizzis par ihstu rasbaineeku, besdeewigu laupitaju un flepkawu. Dabbujis dsirdeht, ka Berlines leelkungs karrä aiseijohht sawu mantu apflehpis pee gohdiga Berlines mahzitaja Dornera, nojahj Berlinä, atrohu wiffu zeemu tä islaupitu, nodedsinatu un ar sebrgahm ismirruschu, ka tiklai basniza, kahda buhdina un mahzitaja nams ar 8 dwehselehm atlikkuschees. Rihners fabeedrojahs ar tschiganeeti Rohri, ihstu deedelneezi, leelkunga mantu grihb islaupiht. Balzers, deewabihjigs saldats, ar Berlines lungu arri karrä aiseghjis, pahrnahl tai brihdi, kad Rohre un Rihners mahzitaja pagrabä celausufchees, un isglahbj funga mantu no laupitaju rohlahm. Rohre un Rihners nu wehl fabeedrojahs ar kahdeem laupitajeem, nakti usbruhht mahzitaja nammam, faseen un famohza gohdigu mahzitaju un winna faimi, bet Deews atpesti sawus beswainigus deewabihjigus laudis, un laupitaji dabbu nopelnitu pohsta nahwi. Preeks lassihht, kahds teizams gans schis Dornera mahzitajis bijis sawam gannamam pulzinam labbas un launäs deenäs.

Pateizam zeen. rakstijam par scho derrigu stahstu, kas dohd mahzibas papillam. — Lai nu gan ir schinni grammatä irr missechanahs, tad, — kaut gan peeminnam, fo Latw. Awises Nr 48 luhguschu, — tomehr ne teefajam; jo sinnam, ka tahdam gudram wihram, kam zittu leelaku darbu deefgan, tohti nepatishkams un reebigs darbs irr schis: druffu pahrlabbajohht us ifktra wahda gallinu un rakstu sihmitii stipri ween luhkoht. Kas ar tahdu darbu pats puhlejees un sinn ka ar to eet, tas ne teefahs tä, ka tahds, kas pats to naw baidijis. Zif labbi wisseem buhtu, ja ifkatram druffasnammam, fur Latweeschu grammatas druffa, buhtu saws uestizzams pahrluhkotajs, kas sinn un proht Latweeschu grammatu druffu gruntigi pahrlabbohht. Ir rakstijaji ir lassitaji par to no firds pateiktu.

Verent,	Klassohn,	Schulz,
<small>Latw. beedru preefschneefs Widsemme.</small>	<small>Latw. beedru preefschneefs Kausemme.</small>	<small>Latw. draugu beedribas wezzafaje.</small>

• Rihdsiba.

Pukkite ne bij ar meeru ar lahfiti, kas lihstohht eelsch tahs kritte. Schi klonnijahs schurp un turp un gribbeja wehl ohtru un treschu. Bet ar treschu

lahfiti ta slihle un fahnis gahsdamahs wiffas trihs
 faudeja un palikke tuffcha, la papreefsch. Galwina
 bij par wahju un ne warreja til dauds nest. Ta
 dasch pee obtras un treschas lahfitas slihlst. Ta
 arri funnam gahje fas par dauds gribbeja, pa laipu
 eedams pahf uppi pehz ehnas grahbe un galkas gab-
 balu saudeja. B—nn.

Us tizzibas isskaidroschanas pee- minnu.

Weld. Ka spohsicht spihd mans Jesulinsch.

1. Ta Tizziba bij grohstta, Ta Zerriba aptum-
 schota, Ta Miblestiba wahja; Un aplam zet-
 tus lohziya, Us pascha = darbeem stahweja, Us
 tumfscheem zelleem gahja; Das wahrds Til gahrds,
 Kas darr swehtu Jeredsetu, Viltis pee mallas,
 Dwehse la eefsch tumfschas allas.

2. Das Kungs, mans Kungs apschelohjabs,
 Un sawa spehla rahdijabs, To tumfschu miagli
 aiesdihst; Winsch swehtus wihrus subtiya, Un
 wiannu sirdis gaismoja, Swehts Bars eefsch
 winneem eemihl: „Jesus Kristus, Weenigs
 drohschums, Dwehse's lohfschums, Til eefsch
 Winna Mums irr pestifchanas-fluna.“

3. „Eefsch muhsu dabbas eedfimmis, Un
 muhsu grehklus usnehmis, Winsch zeech ar fluffu
 prahlu; Winsch grehlu-nahwi nonahwe, Un
 behdu = affras noschahwe, Un irr mums allasch
 flahlu; Sawu Augstu Pestifchanu, Sweht-
 tischanu, Winsch mums peefschlirr, — Weenigs
 Meera-dewejs Winsch irr.“

4. „Kungs Kristus dwehselehm peemihl, No
 Kristus gaischums dwehselehm spihd, Das gai-
 schums muhscham ne subd, Winsch pats ar dwehse-
 lehm weenohjabs, Winsch pats tahm dwehselehm ee-
 dohdahs, Tam buhs zaur Wiannu dabbuht Dsh-
 wib', Lihgsmib', Jaunu spehlu, Nihdeht grehlu,
 Jaunu prahlu, Turp us debbes uszillatu.“

5. „Kungs Kristus muhsu taisniba, Kungs
 Kristus muhsu dshwiba, Kungs Kristus muhsu
 jerrib! Mums buhs pee Winna peetwehrtes,
 Un Wiannam Weenam padohrees Ar karstu dweh-
 fles mihlib'; Winsch ween, Winsch ween Sirdi
 pesti, Sirdi schlihsiti, Sirdi uszell; — Tizziba
 ta dshwib' eefmell.“

6. Ar karstu sirdi Lutters fauz: „Nahz dweh-
 sele, pee Jesu trauz, Winsch tewi well pee femim!
 Ta stupra pils irr Jesus Krist, Kas par tew lizees
 kreusta fist, Winsch dshwoht gribb eefsch tewim.
 Lai arr, No warr, Welli grohsahs, Elle plo-
 fahs, — Kristus rohka Lamu zell us debbes lohka!“

7. Baldees, paldees, mans Pestitajs, Tu aug-
 stais Kungs mans schelotajs! Preefsch Tew es
 zellde krihtu; Taws dahrgais Ewangeliums Irr
 mannas dwehseles patwehrums, Zaur Tew es
 meerà mihtu. Lai gruhst, Lai luhst, Ull lai
 haida, Schaufmas raيدا, — Sirds man droh-
 scha: Tu man effi saule spohscha! Groot.

Sluddinaschanas.

Tai nakti no 15ta us 16tu Nowemberi no Behrs-
 Zihvel muifchas Krohna mescha-lunga sirgu-stalka no-
 sagtis tappis tumfschi bruhns 8 gaddi wejs sirgs,
 no widdeja anguma, 90 rubl. wehrts. Sirgam us nahju
 widdu ne bij nekahdi matti, us labbas passat-lahjas
 krohni mafa srihpite, kas palikkuse no spreijas; sirgs
 irr lohiti abtes, baillias ar ne knyru afti. Arri wehl no-
 sagtis 2 sirgu tepp-dekki un 1 sils dekkis, lam us sub-
 zeem usschuhts farkans G. bohstabs. — Kas cerahda,
 la scho sirgu warr atdabbuht atpaffat, dabbuhs 15 rubl.
 pateizibas nandas.

Behrs-Zihvelmuifchas mescha-lunga Groffe.

16ta Nowemberi pee Behrs-Zihvelmuifchas Krohna
 mescha-lunga atrasis wejs pufs behrs sirgs ar lih-
 labm lahjahm un baltahm passat-lahjahm, warrubht
 12 rubl. wehrts. Das, lam schis sirgs peeder, lohj
 usajinahts israhdiht, fa tam schis peeder, un ismalfajts
 par barribu ur Awises isluddinaschanu, sawu sirgu pa-
 nemt. Ja 6 neddeku laita ta ne darrihs, tad sirgs teefa
 taws pahdehts. Behrs-Zihvelmuifchas Krohna mescha-
 lunga muifcha 19ta Nowemberi 1860. 1

Nakti no 14 us 15to Nowemberi f. g. irr Leelas-
 Sefawas Lakkaja krohdsineekam Rohmannam no-
 sagtis gaischi behrs sirgs, 6 gaddi wejs, 80 rubl.
 wehrts, sarri struppi kreisfaja puffs, un kreisa anfa druf-
 zin isplehna. Kas flaidru parahdischanu par tam dohs
 pee Krohna-Sefawas muifchas polizejas, dabbohn 10
 rubl. pateizibas nandas. 1

Dsimis Misses muifcha, ne tablu no Leelas Geza-
 was, warr gohdigi landis no Jurgeem 1861 da-
 schas mahjas us renti dabbuht. Tee, kas tahs gribb
 dabbuht, lai nahf us. Sahles 1

mescha-lunga muifchu.

S i n n a.

Raiks klabt fawus mihsus Awischu lassitajus usrunnabt un firsnigi lubgt: lai tee kas Latweeschu Awises us 1861mu gaddu gribb turreht, pee laika peeteizahs pee faweem zeen. mahzitajeem, ffohlmeistereem, teefas skrihwercem un zitteem Awischu draugeem, kas lihds schim par Awischu lassitajeem til mibligi ruhpejuschees un gahdajuschi, — fchohs ihpaschi wehl ta lubgdami: lai fawas grahmatas un fawu naudu jeb tohs zilwekus, kas nahk apstelleht Latweeschu Awises us 1861, nosubhta **Jelgawâ**, nekur zittur, kâ tik ween pee **Sanischemska kunga**, Latweeschu Awischu nam-
mâ, **Kanahla-eelâ**, kur pa wahrteem ee-eet lihdschinnigâ klawiru-taisitaja Driebes, taggadeja **Volkmanna** nammâ. Schis irr tas weenigais nams, kas schinnî masâ eelâ, kas stary jalka **Stolzera** bohiti un stary ta bekkera nammu no Peelajas eelas eet us Skrih-
weru eelu. 1861 gaddâ schè arri ikneddelas fawas Awischu lappas tee warrehs pa-
nemt, kas tahs ne dabbu ar pasti, bet paschi **Jelgawâ** pauremm. **Mihgâ** lai Latweeschu
Awises us 1861 apstelle pee **Minus kunga**, **Kalku-eelâ**, jeb pee **Dr. Buchholza kunga**,
Pehterburgas preekschpilsatâ, Peelajâ eelâ stary Gertruhdes un Kreewu basnizu **Buchholza**
nammâ ar to jauno, leelo, balto un fillo **Nr. 18**, kur pa wahrteem ja-ee-eet. Lub-
dsam wehl: to laikam darriht, lai wissas adresses pee laika warretu fataisht, un
ar jaunuu gaddu ikkatram lassitajam fawu lappinu riktigi un bes faweschanas nosubhtht.

Schulz,

Latweeschu Awischu apgabdatajs.

S i n n a.

No firds pateizam Szeimeles draudsei par teem 41 rubl. 70 kop., to zaur fawu zeen. mahzitaju atfubhtijuse
preefsch tizzibas beedreem **Mihga-Sibiria**. S-3.

Labbibas un prezzu firgusi Mihgâ tai 3. Dezemb. un Keepaja tai 3. Dezemb. 1860 gaddâ.

M a l f a j a p a r :	Mihgâ.		Keepaja.		M a l f a j a p a r :	Mihgâ.		Keepaja.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschew. (1 pubru) rudsu 190 lihds	2	—	2	15	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles	1	—	1	10
1/4 " (1 ") kweeschu 340 —	3	60	3	50	1/2 " (20 ") tabata	1	25	1	40
1/4 " (1 ") meeschu 170 —	1	80	1	90	1/2 " (20 ") schichtu appinu	—	—	3	—
1/4 " (1 ") ausu . 120 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") schab. zuhfu galk.	2	80	2	40
1/3 " (1 ") sirnu 200 —	2	60	2	50	1/2 " (20 ") trohna linnu	3	—	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	2	—	2	—	1/2 " (20 ") braiffa linnu	1	50	1	20
1/3 " (1 ") kihdelet. 270 —	2	75	2	75	1 muzzu linnu fehtu . . . 6,50 lihds	12	—	8	—
1/3 " (1 ") " kweeschu mil.	4	50	3	75	1 " flku . . . 11,50 —	12	—	10	50
1/3 " (1 ") meeschu putraitm.	2	50	2	60	10 puddu farkanas fahls . . .	5	50	4	60
10 puddu (1 birfawu) feena . 350 —	4	—	3	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	25	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fmeesta 350 —	4	—	3	80	10 " " fmalts " . . .	5	25	4	60

B r i h w d r i f f e h t.

No juhrmassas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesfe, Jenfor. Jelgawâ, tai 5. Dezembri 1860.

Amischi

peeliffums.

Missiones

Sinas.

Nr. 25.

1860.

XLII. Bar Deewa walstibu pagann
starpâ.

11. Awrifas wakkara-puffes malla.

(4)

(Skattees Nr. 24.)

Tas bij ap 1780tu gaddu. Galantè zitti deewabihjigi un labfirdigi wihri us tam beedrojahs, ka tohs Mohru wehrgus, kas Seemel-Amerikâ brihwestibu bij dabbujufchi, atkal winnu tehufemmè, tas irr Awrifâ, atwestu, atpakkaf. Kad fchee brihwi Mohri ar laiku buhshoht apmettuschees tannis Awrifas juhmallâs, — no kurrenes wifswairaf wehrgus nemm, — tad zerreja, ka teem wehrgufuftscheem gruntigi isnihfs winna besdeewiga andele; bet tad arri t.e paschi warreschoht jo labbi sawas tautas beedrus pamohdinahst kristigu tizzibu peenemt, un tà lihds ar to garrigu brihwestibu no grehku pohsta arri to laizigu, no winnu warras-lungu spaidischanas, winneem dahwinahst. Bar apmeschanas weetu schai jaunai missiones stanziai ismelleja pee Pipparajuhmallâs tahdu weetu, kas pussfolla no diwi uppehm apnemta, wairaf drohshibas dohtu prett eenaidneekeem. Ta irr ta weeta, fo ihpaschi fauz par Sierru-Leoni. No kahda Mohru Rehnina no-pirke semmes gabbalu diwi juhdses garru un tilpat plattu, ka 1787tâ gaddâ 400 brihwi Mohri un 60 Calenderi tè apmettahs. Ifkatrs zaur meslofchanu dabbuja sawu semmes stuhriu un teem peefobdinaja, lai nu ruhpiigi strahdajohst. Bet jo gudri pehz zilwelu dohmahui fchi eetaifschana likahs buht, jo flitti no eefahkuma isdewahs. No teem Mohru brihwneekeem, kas schurp bij atwesti,

pa fimteem apmirre zaur to nelabbu gaisu un zaur pascha palaischanu. Schee Mohri sawâ wallâ palaihti bij par dauds kuhtri, un semmi ne gribbeja kreetni apstrahdaht. Leelaka puffe no winneem sawu grunti pahrdewe un to naudè nodsehre, zitti arri tahsaf aizwillahs pee saweem tautas beedreem, zitti arri teem wehrgu-fuftscheem peeteizahs par paligeem. Masaka puffe no winneem apmettahs juhmallâ un tur usgehle pilfatu, fo fauz par Preittonu t. i. tulsohts; brihw-pilfats. Bet par ne zil ilgu laiku kahds Mohru Rehninisch schim pilfatam uskritte un to nodedsinaja; bet zits Mohru Rehninisch atkal palihdseja to zittâ weetâ uszelt.

Sebschu tà no pirma galla gan flitti isdewees, tad winni beedri Galantè ne apnikke wis. Tee sawus Mohrus atkal falassija, tee to paschu semmes-gabbalu ohtru reisi no ta Rehnina atpirke, un jaunu pilfatu, Granwille wahrdâ, usgehle. 1892trâ g. wehl 1196 brihwâ atlaihti Mohri turp nonahze, un jerschu labs pulks no winneem apmirre, tee atlikluschi tai paschâ weetâ, fur tas is-pohstihst pilfats Preitona, bij stahwejis, atkal jaunu pilfatu usbuhweja. Jaw fchi weetâ lautiai fahzahs eedsihwotees, kad 1794 Sprantschi ar kerra-fuggeem atbrauze un to jauno pilfatu is-pohstija un gruntigi islaupija. Ar laiku Deewe tomehr palihdseja to atkal uszelt un nu gaddu pehz gadda labbat gahje. 1808tâ gad. winna wirt peeminnetta beedriba atdewe to pilfatu ar wiffu froh-nim. No Calenderu waldischanas gaddu preelich tam ta andele ar wehrgeem bij tilpat stipri aisleegta, kâ laupischana pa jubru, un nu wiffi Mohri, kas teem besdeewigcem wehrgu-fuftscheem bij atnemti, us Sierras-Leones juhmallu tappe nowesti. No ta

laika teem jauneem dshwotajeem jo labbi gahje. Winnu pulks stipri wairojahs, ta ka par nezil ilgu laiku tur jaw bij lihds 40 tuhft. Mohru brihweekeeem no kahdahm 30 wairaf Awrikas tautahm falassiti. Jauni pilfati un zeemi nu zehlahs, kas itnogaddus labbaki eekaisijahs. Tee Mohri, no neschelligas wehrigu buhshanas atlaihti un turp nowesti, no eefahkuma gan bij par brihnumu tumshi un pakrittuschi. — tee bij sagli, eka-deewu kalpi un meefas lahribahm padohiti. Bet Gulenderu waldishana, kas Breitonas pilfata Gubernatoru eezehle, stipri puhlejahs tohs pee labbas un deewabihjigas dshwofshanas peewesti; pawehleja teem laudim zee-tas laulibas dshwoht, swehtdeenahs swehtsiht, skohl-las eek. Taggad nu arri teem missionareem bij weeglaki scho druwu apstrahdaht; ir Gulenderu basnizas missiones-beedriba, ir Metodistu beedriba turp sawus missionarus afsuhitja, un no scheem pahrgitteem missionari Johnsons un Dirings ar leelu swehtibu strahdaja. Birmais, kad jaunä pilfata Regensstonä apmettahs, no pirma galla gan sabihjajs, redsedams, ka tur lihds 1 tuhft. 200 Mohru dshwoja no wis-wissadahm Awrikas tautahm falassiti, un ka tee dshwoja it ka lohpi. Domehr ar drohschu prahtu eefahje pee winneem sawu darbu, teem to Bessitaju fluddinaht, kas arri teem welneem zilwekeem par labbu effoht atnahzis pasaulë, un winna darbs pawelki ne bij. Par nezil ilgu laiku warreja manniht, ka Deewa Gars stipri pee winnu dwehselehm strahdaja. Behz diwi gaddeem jaw bij 500 no winneem kristiti. 1816tä g. basnizai grunts afmini litke, un pee; reis waijadseja scho basnizu leelaku taihiht, lihds lamehr ta pazehlahs par leelu un skaisku muhru ehlu. Däpatt arri ar skohlahm gahje labbi us preekschu. Kad pirmo skohlku eezehle, tad atnahze 90 puishchi, 50 meitas un 36 pee-augufschchi zilweli. Johnsons, nesinnadams ko ar til leelu pulku darriht, ismekleja 12 puikas kas lillahs gudrati un prahsigaki buht, un teem mahzija tohs pirmus tschetrus bohstabus; tad wisjus, kas bij atnahluschi, eedallija pa 12 schtirahm, kuzrahm ikfats no scheem puikahm rahdija tohs tschetrus bohstabus. Kad wissi schohs bohstabus bij eemahzijschees, tad atkal isdewe zittus tschetrus bohstabus, lihds lamehr wissi bij ismah-

ziti. Par gadda laiku dauds no teem pee-augufsheem laudim labbi sinnaja lassihht, un ta jaunahs derribas grahmata nu teem bij par labbaku uu dahrgaku mantu. Arri pee winnu abrigas buhshanas, pee winnu apgehrba, pee winnu strahdashanas un wissas dshwofshanas israhdiyahs til leela pahrwehrshanas, ka dauds reisneeki, wirsneeki un teefas lungi ihpaschi turp nobrauze ar paschu azzim redseht, kas winneem par scheem Mohru brihweekeeem bij stahstihhts, un wissi atradde, ka wairaf un labbaki bij nekä bij stahstihhts. Regensstona bij par ihhsu laiku smuks pilfats; te bij raktuhstis, missio-nes nam, flimneeku nam, basnizas un leeli spihkeri; 19 eelas un labbi bruggeti zelli, kas no pilfata us zitteem pilfateem un zeemeem wedde. Lahdeschanu, beskaunigus dantschus un aplamu trohkfni nekur wairs ne dsirdeja; dschreji, sagli un mauzineeki te nebij wairs. Tahda leela pahrwehrshanas notikke par nezil gaddeem; arri zittas weetas tas missiones darbs tipat bes augkeem ne palikke.

Gan tas te arri bija, ka zittahrt arri redsam, ka ta draudse pee sawas pirmas mihlestibas us to Kungu allasch ne palikke wis; daschi gan atkal to atstahje un nogreesahs us grehku zehkeem. Ta loelaka waina pee ta bij, ka tee missionari schurp atnahluschi ahtri apmirre. 1823schä g. pa 8 mehnescheem nomirre 12 missionari; starp scheem arri winsch no Deewa haggati apschwethihts Johnsons. No 1804 lihds 1823scham g., t. i. pa 19 gaddeem, no 89 missionareem apmirre 54, no 38 missionaru seewahm 28, un 31 no scheem jaw pirmä gaddä pehz sawas atnahshanas nomirre. Wehl arri zitta waina irr schi, ka teem missionareem par dauds sawadu darbu un ammatu uskrauj; teem waijaga buht par teefnescheem, daktereem un par ammatu skohlneekem; wehl arri zits gruhthums irr schis, ka truhft teem laudim weenada walloda; wissuwairaf tee runna sawadi pahrgrohsitu Gulenderu wallodu; wehl arri tee, kas jaw druszin pamohdinati un pee kristigas buhshanas peewesti, arweenu no teem jauneem peekahpejem tohp apkaweti, un beidsiht tee Giropas laudis, kas te peebrauz, woi andeles dehl apmettahs, ar sawu besdeewigu dshwofshanu teem jauneem Kristus laudim fliltu preekschihmi dohd. Kad to wissu apzerre, tad jo wairaf jabrihnojahs

un Deewam japateiz par to leelu swehtibu, ko winsch pee paganu atgreeschanahs rahda. Zo tuhft. un tuhft. dwehseku nu irr pee ta Runga atgreesti, basnizas allasch irr pilnu pilnas, täpat skohlahm nekad ne tuhft leels pulks behru, wairak lä 100 missionari të ruhpiigi strahda. Leelas leetas ihpa-schi us preekschu warr zerrecht no weenas skohläs, kas dehl tam eezelta, la warretu no pascheem Moh-reem Ewangeliuma wehstneschus audsinaht. Schin-ni skohlä taggad 3 Rehnianu dehli mahzahs, kas is-gahjuschi no Gallinu tautas, kas pahz zittahm ar wehrgu andeli stipri publehahs, un no schahs weetas jaw pa mallu mallahm ta siana par Kristu un win-na Ewangeliumu isgahjusi. 1841mä gad. missio-nars Tomsons zellu usnehmahs staigaht pee Wula-weeschem; wissur tee Rehnini un wirsneeki winnu laipnigi usnehme un zits pehz zitta eeluhdse winnus apzeemoht. Deewamschehl pehz diwi gaddeem schis ruhpiigs Deewa kalps jaw nomirre, bet zaur winnu nu zitteem zelsch irr atklahts pee teem Mohru tau-tahm, kas widdus-semme dschwö. Jaw missionari irr nogahjuschi un apmettuschees pee teem Timmanu laudim Port-Laknas pilfatä, un täpat arri leelä pil-fatä Abberkante, fur tas Rehniasch ar leelu ilgo-schanu pehz kristigeem mahzitajcem irr prassijis. Labs pulks kristige Mohru, kas par mahzitajcem irr eefwehtiti, pa semmehm apmekle tohs laudis, no weenas weetas us ohtru staigadami un mahzidami, un të daudskahrt warr notift, la notizis teem ab-beem Mohru missionareem Samuelam Krauseram un Lohmam Kingam. Abbi wehl masi behru buhdami, bij sawcem wezzakeem isranti un par wehrgeem pahrdohhti. Abbi brihwestibu un kristigu tizzibu dab-bijuschi un par missionareem ismahziti us sawu tehnu semmi atgreesehs un tur sawa Runga Jesus dahrgu Ewangeliumu sluddinaja. Krausers atradde atkal sawu mahiti, no kureas flehpja wehl mas puika buhdams, bij aiskrauts tappis; Kings atradde sa-wus brachtus un mahsas. Nu schee atrasti mihti raddi ar teem fenn pasudduscheem jo stiprak irr sa-weenoti zaur kristigas tizzibas swehtahm faitehm. 1840tä g. atkal jaunu un leelu missiones stanzju ee-taisija Abberkantas pilfatä; 3 tuhft. Mohru brihw-neekus tur sawedde, un jaw schee nemmahs labbi kristiga dschwöschana. 1843tä g. par wissu gaddu

neweens missionars ne bij mirris, kas lihds schin wehl neweenä gaddä ne bij dsirdehts.

Tä mehse effam redsejuschi, la ta Runga walsiba Sierras-Leones juhmallä pleschahs, la winsch tur taisahs jo wairak sawu wahrdu apstiprinaht, la teem alleem buhs azzis atwehrtas tapt un teem fai-stiteem isweschana no zeetuma. Al lai Deews dohd, la jo prohjam tai mallä Kristus wahrdes un Kristus swehtiba wairumä eot.

Nahkamä reisē jums, ihpaschi wehl gribbu stah-siht par Liberias juhmallu. Gr.

Meklejeet rakstos, jo juhs schteetat, tur eekschä muhschign dschwöschannu dabhuht, un tee paschi dohd leeziibu no manniur. (Zahn. 5, 39).

(Sattées Nr. 24.)

III.

Breeschch pufsohtra simts gaddeem studeereja augstä Zuhdu skohlä Wahzsemme. Dessawas pilfatä, kahds Israeliteru jauneklis, smuks no auguma, un no Deewa baggatigi apdahwinahts ar gudriibu un sa-praschanu. Schis atnahze kahdu deenu pee wezza deewabihjiga skrohdera, gribbedams pee scha pastel-leht jaunus swahrkus. Wezs wihrs apskattahs ar preeku scha Israella jaunella smukku augumu; bet tas winnu gauschi apbedina, la schis lä netizigis Zuhds kes Jesus pasuddischoht, un eefahl stipri roudoht. Students winnu prassa, kapehz winsch roudoht. Wezs wihrs ne leedsahs winnam to pehz taisnibas stahsiht. Bet jauneklis winnam dufsmigi atbild: „Kas jums behdas par mannu tizzibu, tä-fait ween mannus swahrkus.“ Tad atbildeja wezs wihrs: „Al mans mihlais jaunsklungs, kaut juhs tiklai weenu reisē lassitu muhsu jaunä Testamentē!“ Students scho wahrdu dsirdehts, aiseet prohjam. Bet pehz kahdahm deenahm winsch atkal pee skroh-dera nahk, scho luhgdams, lai jelle winnam tah-dohht to jauno Testamenti. Bet kad reds, la Testa-mente irr drikketa Wahzu wallodä, „ko ne sawratte lassihht, tad winsch to atkal sweesch dufsmigi us galdu, un gribb aiseet. Bet wezzais atkal raud, fazzidams: „Zuhs wehl til jauns effat, woi tad juhs ne warrat wairs mahzitees wahziski lassihht?“ Tad aiseet jauneklis pee grahmatu pahrdeweja un

praffa pehz Abbeze. Schis praffa, fà laikam no schihda, pufsdahlderi, lai gan grahmatina tillai grassi maffaja. Dusnigi winsch aiseet, bet us zetta winnam atkal nahf prabhà ta wezza wihra farstas affaras, un winna spehzigì wahrdi, kas winnam til brihnischligi pee firds bija peekehruschees. Winsch eet atpakkal un pehrfahs par pufs dahlderì to Abbeze grahmatinu, un eesahl mahzitees wahziski lassihf. Kad irr padruszin mahzitees, tad atkal eet pee ta wezza skrohdera, aisnemmahs no winna to jaunu Testamenti, lassa to zauri un to grahmatu us teem Reemereem diwi reises. Tad winsch to atdohd wehl neko ne fazzidams no ta spehka. Fo ta grahmata pee winna dwehseles bija rahdijust. Bet ne ilgi pehz tam winsch atstahj sawu Juhdu skohlu, aiseet us Gothas pilfatu, meffe kristigu mahzitaju, teef gruntigi mahzihts, kristihts, un paleef pehzaf par kristigu dakteri, un irr pehzaf dauds kristigeeem laudim un dauds no saweem zilts brahkeem par waddoni pee Jesus palizis, un irr patz ar sawahm rohlahm drikkjis grahmata, kas teem Juhdeem azzis atwehrtu. E. R—r.

➔ **Jauna gahmata.** ➔

Pee **Steffenhagena** un **dehla** druffata, pee **Lukas** (J. Kochliß un Behre) Zeligawà un pee wisseem grahmatu pahrdewejeem dabbutama:

„**Pasaules-stabstu-grahmata.**“

„Scho grahmatu skohlahm un mahjahm sagahdajis **R. Schulz**, Zeligawas Latw. pilfata mahzitajs. (Nr 46 bildehm).“ 296 lappas eeseetas maffa 60 kap. judr.

Schi irr ta pirma pilniga pasaules-stabstu-grahmata, kas Latweescheem druffata. Ta stahsta tohs wehrà leekamus stahstus, kas no Ahdama laikem lihds pat muhsu 1860tam gaddam pasaulè notiffuschì. — Bes Geograpias, jeb semmes (lant-

fahrtu) isstahstifchanas, un bes pasaules-stahsteem ne warr tapt pee mahzitu kauschu mahzibas. Tapetz ir schi grahmata Latweescheem farakstita un derringa tahdeem, kas dsennahs pehz pilnigakas mahzibas.

Tahs wainas, kas deemschehl druffà eejaukschees, taps veeminnetas, kad Latweeschu draugu beedriba isdohs skaidrakas sinnas un spreedumu par scho grahmatu.

Schulz,

Latw. draugu beedr. wahrda.

Sluddinaschanas.

Dstmitfunga muischà **Piguma**, Leischòs, Schauku apvinkl, trihs juhdses no Schaukeem un trihs juhdses no Janischkeem, no 23 fchas Aprila deenas 1861 ar pilnigu Inventariumu un ar pilnigi eetaisitu kalpa-buchschauu taps isdohsa us arrenti us dauds gaddeem. Pee tahs muischas un lohpu-muischas peederr 441 pubra-weetas wisslabakas arramas semmes, 210 pubra-weetas plawu pee nypes, 540 pubra-weetas mescha-ganneku un 27 pubra-weetas abholu un fakru dabru. Skaidras naudas eenahfchanas nahf uo weena fahdscha (pilsatna), no diwi frohgeem, no labbi eetaisita allus-bruhscha un no weenas uhdens-fudmallahm (dstrnawahm). No pascha mescha dabbu to wajadsiq mallu un buhwejamus lohkus. Klabatikas sinnas par schih muischas isdohscham us arrenti dabbutamas lihds Imai Webrnara deenai 1861 pee

Pigumas muischas waldifchanas.

Tittelmuides muischà, 7 werstes no Zeligawas, egles mallu, bakkus un fahrtas par lehtu naudü warr dabbut viest. 3

Diwi waggares ar labbahm parahdischanahm warr par Jurgeem 1861 deenestu dabbut, un arri, ja grihb peerakfitees. Tamdeht japeefakkahs pee **Rundahl-Wirsites** muischas waldifchanas, jeb Zeligawà pee rahstfunga **Neumanna**, Gsera eela.

Apprezjeti kalpi warr dabbut par Jurgeem 1861 deenestu us lohnu un deyntatu, un arri us semmi eefsch mahjahm, fà arri puifchi un meikas par labbu lohni deenestu warr dabbut, un ja grihb peerakfitees, 3

Rundahl-Wirsites muischà.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas-gubernements augstas waldifchanas puffed: Collegienrath **G. Blaeße**, Jensor. Zeligawà, tal 12. Dezembert 1860.

No. 212.